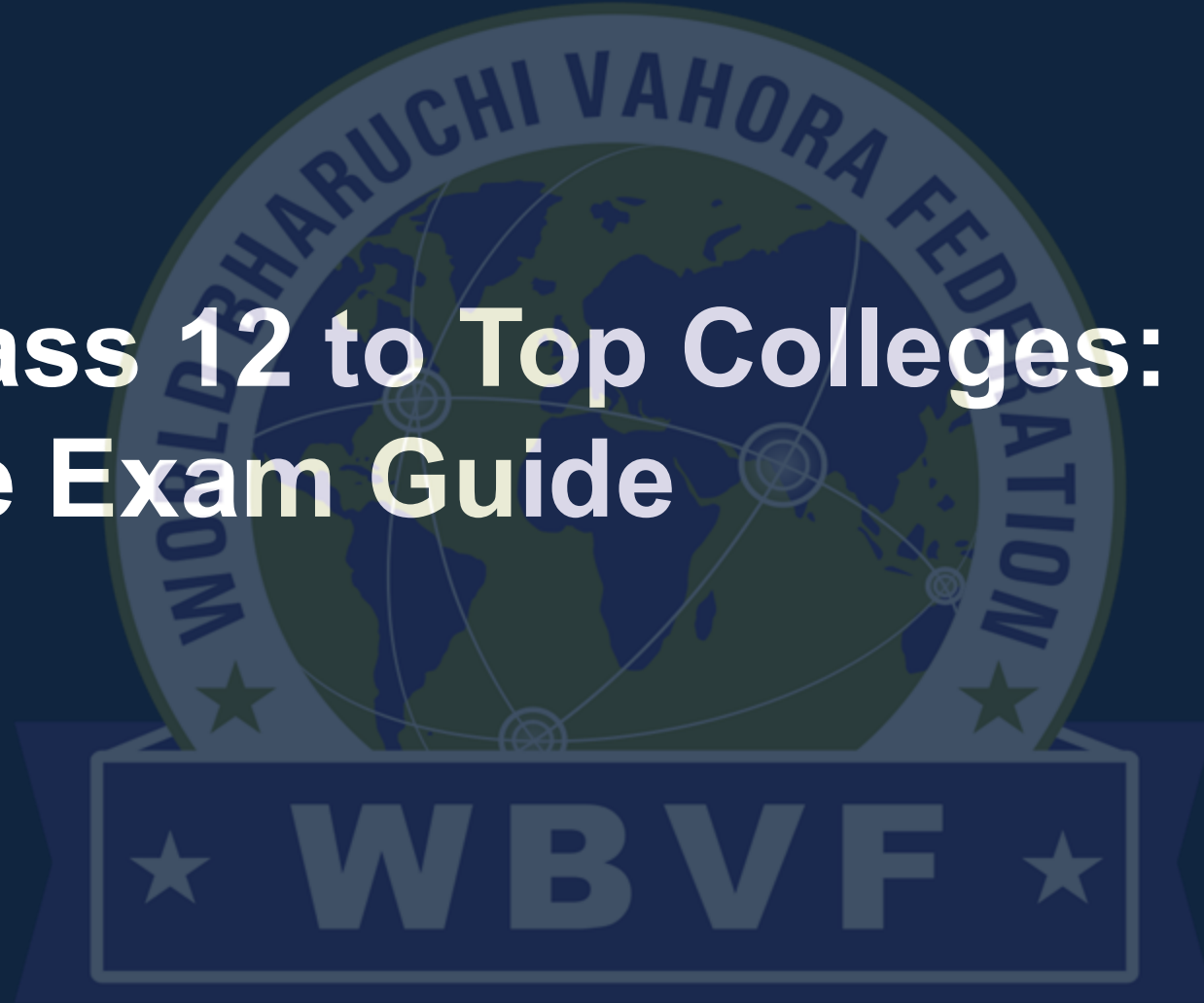




From Class 12 to Top Colleges: Entrance Exam Guide



Dr Muhammad Jalebiya
Project Head - WBVF Career Guidance

➤ CAREER OPPORTUNITIES AFTER 12th COMMERCE

10 career paths to explore



1

CA

Chartered Accountant

2

CMA

Cost and Management Accountant

3

CS

Company Secretary

4

ACCA

Association of Chartered Certified Accountants

5

B.Com

Bachelor of Commerce

6

BCA

Bachelor of Computer Applications

7

BBA

Bachelor of Business Administration

8

LL.B.

Bachelor of Laws

9

Hotel Management

Bachelor of Hotel Management (BHM)

10

Fashion & Design

Bachelor of Design (B.Des.) / Bachelor of Fashion Technology (B.F.Tech.)

➤ CAREER OPPORTUNITIES AFTER 12th ARTS

15 career paths to explore



1

BA

Bachelor of Arts

2

LL.B.

Bachelor of Laws

3

BBA

Bachelor of Business Administration

4

BCA

Bachelor of Computer Applications

5

Journalism & Mass Communication

Bachelor of Journalism and Mass Communication (BJMC)

6

Psychology

Bachelor of Arts/Bachelor of Science in Psychology

7

Social Work

Bachelor of Social Work (BSW)

8

Hotel Management

Bachelor of Hotel Management (BHM)

9

Fashion & Design

Bachelor of Design (B.Des.)

10

Fine Arts

Bachelor of Fine Arts (BFA)

11

Animation & Multimedia

Bachelor of Design / Animation & Multimedia

12

Teaching & Education

Bachelor of Education (B.Ed.) after graduation

13

Foreign Languages

Bachelor's Degree / Diploma in Foreign Languages

14

Civil Services

UPSC / State Public Service Commission examinations

15

Defence Services

National Defence Academy (NDA) and other defence-entry opportunities



WORLD BHARUCHI VAHORA FEDERATION



CAREER CHART AFTER 12TH SCIENCE

PHARMACY

- B. Pharm
- D. Pharm (Diploma)
- Pharm D. (Doctor of Pharmacy)

ENGINEERING

- Chemical
- Civil
- Mechanical
- Bio-Medical
- Automobile
- Computer Science
- Artificial Intelligence
- Machine Learning
- Dairy
- Electrical
- Electronic & Communication
- Environmental
- Information
- Mechatronics
- Petroleum
- Robotics & Automation
- Industrial
- Plastic Technology
- Textile Technology
- Manufacturing

ARCHITECTURE

- B.Arch (Bachelor of Architecture)
- BID (Bachelor of Interior Design)
- BCT (Construction Technology)

AGRICULTURAL

- Bsc Agriculture
- Bsc Horticulture
- Bsc Forestry
- Bsc Community Science
- Bsc Food Nutrition & Dietetics
- B. Tech (Agri Engineering)
- B. Tech (Food Technology)
- B. Tech (Renewable Energy & Environmental Engineering)
- B. Tech (Agri Info Tech)

BSC

- Chemistry
- Physics
- Geology
- Botany
- Biotechnology
- Microbiology
- Forensic Science
- Biochemistry
- Food Technology
- Environmental Science
- Applied Maths
- Zoology
- Computer Science
- Fire Safety & Hazard Management
- Fisheries Science
- Statistics
- Computer Science & IT
- Data Science & AI-ML

PARAMEDICAL & HEALTHCARE COURSES

- Bsc Renal Dialysis Technology
- Bsc Imaging Technology
- Bsc Operation Theater & Anaesthesia Technology
- Bsc Clinical Lab Technology
- Bsc Physician Assistant
- Bsc Medical Lab Technology
- Bsc Perfusion Care Technology
- Bsc Cardiac Care Technology
- Bsc Clinical Nutrition & Dietetics
- Bsc Anesthesia & Critical Care
- Bsc Blood Bank Technology
- Bsc Emergency Medical Services
- Bsc Neurology
- Bsc Clinical Psychology

B. V. Sc. & A. H.

- Bachelor of Veterinary Science & Animal Husbandry

FASHION DESIGN

- Fashion Design & Technology
- Product Design
- Interior & Furniture Design
- Visual Communication
- Fashion Designing Communication
- Fashion & Textile Design
- Graphics Designing

MEDICAL

- MBBS (Medical)
- BDS (Dental)
- BHMS (Homeopathy)
- BAMS (Ayurvedic)
- BUMS (Unani)
- BSMS (Siddha)

PARAMEDICAL

- Bsc Nursing
- BPT (Physiotherapy)
- BOP (Orthotics)
- BO (Optometry)
- BNYS (Naturopathy & Yoga)
- BASLP (Audiology & Speech Language Pathology)
- BOT (Occupational Therapy)

AVIATION

- Aircraft Maintenance Engineering
- Aeronautical Engineering
- Bsc Aviation
- BBA Aviation Management
- Commercial Pilot

NDA

- Air Force
- Army
- Navy

01

CUET : (Common University Entrance Test)



➤ CUET શું છે?

Common University Entrance Test



એક મહત્વપૂર્ણ Entrance Exam

આ exam દ્વારા ભારતની 250+ Universities અને વિવિધ top institutionsમાં admission મેળવવાની તક મળે છે

આમાં Central Universities, State Universities, Private Universities, Deemed Universities ઉપરાંત કેટલીક Government અને અન્ય પ્રતિષ્ઠિત Institutionsનો પણ સમાવેશ થાય છે.

➤ જેમ કે—

University of Delhi (DU)

Aligarh Muslim University (AMU)

Banaras Hindu University (BHU)

Jawaharlal Nehru University [JNU]

National Forensic Sciences University (NFSU)

ICAR – Indian Council of Agricultural Research

➤ CUET કોણ આપી શકે?

- ધોરણ 12ના વિદ્યાર્થીઓ માટે મુખ્ય eligibility



12 પાસ

ધોરણ 12 પાસ કરેલા વિદ્યાર્થીઓ CUET માટે apply કરી શકે છે.

12માં અભ્યાસરત

ધોરણ 12ની પરીક્ષા આપતા વિદ્યાર્થીઓ પણ apply કરી શકે છે.

ત્રણેય Streams

Science, Commerce અને Arts – પોતાની eligibility મુજબ.

➤ CUET દ્વારા કયા Courses માં એડમિશન મેળવી શકો?

- Course availability University અને eligibility પ્રમાણે બદલાઈ શકે છે

❖ Science

B.Sc.
Agriculture
Biotechnology
Forensic Science
Engineering અને અન્ય courses

❖ Commerce

B.Com.
BBA
BCA
LLB
Journalism અને અન્ય courses

❖ Arts

B.A.
Psychology
Hotel Management
Journalism
Social Sciences અને અન્ય courses

- **13 Languages**
ગુજરાતી ભાષાનો પણ સમાવેશ થાય છે.



➤ CUETમાં કયા Sections હોય છે?

મુખ્ય components અને subject structure

01 Language

- ભાષા આધારિત paper

02 Domain-Specific

- પસંદ કરેલા વિષયોના papers

03 GAT

- General Aptitude Test

:કુલ 37 subjects: 13 Languages + 23 Domain-Specific Subjects + 1 GAT:

- વિદ્યાર્થીઓ maximum 5 subject પસંદ કરી શકે છે

➤ Exam Pattern

Computer Based Test – CBT



❖ Mode

- CBT – Computer Based Test

❖ Questions

- દરેક paperમાં 50 Questions

❖ Marks

- દરેક પ્રશ્ન 5 marks

❖ Negative

- ખોટા જવાબ માટે 1 mark negative marking

❖ Paper Score

- દરેક paper 250 marks

➤ CUET ક્યારે થાય છે?

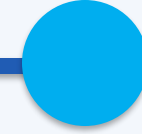
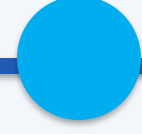
સામાન્ય સમયરેખા



JAN

MAY

AFTER EXAM



Registration

સામાન્ય રીતે registration process શરૂ થાય છે.

Exam

સામાન્ય રીતે CUET પરીક્ષા May આસપાસ યોજાય છે.

Admission

Result/University process પછી admission steps.

➤ CUET આપવાથી શું ફાયદો?

તમારી higher-education planning માટે opportunities

- સારું Academic Environment
- Experienced Faculty
- Better Infrastructure & Facilities
- વિવિધ Career Opportunities
- Placement માટે Exposure
- Competitive & Government Examsની તૈયારી માટે Environment
- Career Growth માટે નવી તકો



➤ List of Central Universities

CUET-eligible Central Universities in India (1–24 of 48)



1. Aligarh Muslim University	9. Central University of Haryana	17. Central University of Punjab
2. Assam University, Silchar	10. Central University of Himachal Pradesh	18. Central University of Rajasthan
3. Babasaheb Bhimrao Ambedkar University	11. Central University of Jammu	19. Central University of South Bihar
4. Banaras Hindu University	12. Central University of Jharkhand	20. Central University of Tamil Nadu
5. Central Sanskrit University	13. Central University of Karnataka	21. Dr. Harisingh Gour Vishwavidyalaya
6. Central Tribal University of Andhra Pradesh	14. Central University of Kashmir	22. Guru Ghasidas Vishwavidyalaya
7. Central University of Andhra Pradesh	15. Central University of Kerala	23. Hemvati Nandan Bahuguna Garhwal University
8. Central University of Gujarat	16. Central University of Odisha	24. Indira Gandhi National Tribal University, Amarkantak, Madhya Pradesh

➤ List of Central Universities



CUET-eligible Central Universities in India (25–48 of 48)

25. Jamia Millia Islamia	33. National Sanskrit University (Previously Rashtriya Sanskrit Vidyapeeth)	41. South Asian University
26. Jawaharlal Nehru University	34. North-Eastern Hill University	42. Tezpur University
27. Mahatma Gandhi Antarrashtriya Hindi Vishwavidyalaya	35. Pondicherry University	43. The English and Foreign Languages University
28. Mahatma Gandhi Central University	36. Rajiv Gandhi National Aviation University	44. Tripura University
29. Manipur University	37. Rajiv Gandhi University, Arunachal Pradesh	45. University of Allahabad
30. Maulana Azad National Urdu University	38. Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University	46. University of Delhi
31. Mizoram University	39. Sikkim University	47. University of Hyderabad
32. Nagaland University	40. Sammakka Sarakka Central Tribal University	48. Visva-Bharati University

CUET (UG) 2026 – List of Subjects

Total 37 Subjects — 13 Languages + 23 Domain-Specific Subjects + 1 General Aptitude Test



A. Languages — 13

- | | |
|----------------|--------------|
| 101. English | 108. Marathi |
| 102. Hindi | 109. Odia |
| 103. Assamese | 110. Punjabi |
| 104. Bengali | 111. Tamil |
| 105. Gujarati | 112. Telugu |
| 106. Kannada | 113. Urdu |
| 107. Malayalam | |

B. Domain-Specific Subjects — 23

- | | | |
|--|--|--|
| 301. Accountancy / Book Keeping | 309. Economics / Business Economics | 320. Performing Arts (Dance, Drama, Music) |
| 302. Agriculture | 312. Fine Arts / Visual Arts / Commercial Arts | 321. Physical Education (Yoga, Sports) |
| 303. Anthropology | 313. Geography / Geology | 322. Physics |
| 304. Biology / Biological Science / Biotechnology / Biochemistry | 314. History | 323. Political Science |
| 305. Business Studies | 315. Home Science | 324. Psychology |
| 306. Chemistry | 316. Knowledge Tradition - Practices in India | 325. Sanskrit* |
| 307. Environmental Science | 318. Mass Media / Mass Communication | 326. Sociology |
| 308. Computer Science / Information Practices | 319. Mathematics / Applied Mathematics | |

37 Total Subjects

13 Languages

23 Domain-Specific

1 General Aptitude Test (501)

➤ Broad Features of CUET (UG) – 2026

Registration, subjects, medium & syllabus overview (1/2)



Registration	Registration will be online at https://cuet.nta.nic.in
Total Subjects	37 (13 Languages + 23 Domain-Specific Subjects + 01 General Aptitude Test).
Medium	13 Indian languages (Assamese, Bengali, English, Gujarati, Hindi, Kannada, Malayalam, Marathi, Punjabi, Odia, Tamil, Telugu, and Urdu)
Syllabus	Language Subjects: Language to be tested through reading comprehension (based on different types of passages – Factual, Literary, and Narrative), Literary Aptitude and Vocabulary Domain Subjects: As per NCERT syllabus General Aptitude Test: general knowledge, current affairs, general mental ability, numerical ability, quantitative reasoning (simple application of basic mathematical concepts – arithmetic/algebra/geometry/mensuration/statistics), Logical and Analytical Reasoning

➤ Broad Features of CUET (UG) – 2026

Test paper choice, marking scheme & exam pattern (2/2)



Choice of Test Paper	Candidates may choose up to a maximum of five (05) subjects including languages and General Aptitude Test, irrespective of the subjects opted in Class XII.*
Marking Scheme	Correct Answer: 05 marks (Five). Negative Marking: 01 (one) mark deducted for each incorrect answer.
Mode of the Exam	Computer Based Test (CBT) mode
Total Questions	50 questions for each test paper. All questions are compulsory.
Duration	Duration for each test paper would be 60 minutes.
Shift	The examination will be conducted in multiple shifts, depending on the number of candidates and subject choices.

➤ CUET (UG) 2026 – Application Fee

Category-wise fee for up to 3 subjects and for each additional subject



Category	Up to 03 Subjects	For each Additional Subject
General (UR)	₹ 1000/-	₹ 400/- (each)
OBC-(NCL)* / EWS**	₹ 900/-	₹ 375/- (each)
SC / ST / PwD / PwBD / Third Gender	₹ 800/-	₹ 350/- (each)
Centres outside India	₹ 4500/-	₹ 1800/- (each)

* NCL: Non-Creamy Layer | ** EWS: Economically Weaker Section

Application fee is per test paper choice; fee applies for the number of subjects opted by the candidate.

02

Common Law Entrance Test

- CLAT
- AILET
- SLAT
- MAH-CET
- LNAT



➤ 5 Reasons to Choose Law as a Career



Why a legal career is worth considering



Financially Rewarding

Many legal careers are well-compensated, especially in corporate law, international firms, or specialised practice areas. The average starting salary ranges from ₹10 to ₹16 LPA at top law firms.



Social Status

Lawyers in India are highly respected, especially those in senior litigation, public services, and high-profile corporate roles. Many judges, politicians, and social leaders come from legal backgrounds, enhancing the profession's status and societal influence.



Diverse Career Opportunities

A law degree opens doors to numerous fields, including litigation, corporate law, human rights, intellectual property, environmental law, politics, academia, and more.



Versatility and Transferable Skills

Legal education equips individuals with valuable skills like research, writing, negotiation, and analysis, which are helpful in many sectors beyond traditional law practice.



Passion for Justice and Advocacy

Law offers the opportunity to advocate for fairness, uphold rights, and make a real impact on individuals and society. Many choose law to fight injustices and be a voice for the voiceless.

➤ Career Paths in Law

Common career settings, roles & practice areas for law graduates



Career Setting	Typical Roles	Common Legal Areas
Litigation	Advocate, Counsel	Civil, Criminal, Family, Taxation, Consumer Law
Law Firms	Corporate Associate, IP Counsel, Litigator	M&A, Restructuring, IP, Real Estate, Contract Law
In-House Legal Teams	Legal Counsel, Compliance Officer	Corporate Law, Employment, Contract Management
Government Legal Services	PSU Legal Officer, JAG (Military)	Constitutional Law, Admin Law, Regulatory Law
Academia & Research	Professor, Policy Researcher	Legal Education, Law Reform, Constitutional Law
NGOs & International Organisations	Human Rights Lawyer, Program Officer	Refugee Law, Gender Justice, Public International Law
LegalTech & Others	LegalTech Analyst, Content Writer, Paralegal	Tech Law, Automation, Legal Operations, Drafting
Judiciary (Separate Path)	Judge (via PCS-J)	Civil, Criminal, Evidence & Procedural Law

➤ 5-Year Courses Offered

Integrated law degrees offered by Indian law schools



- **B.A. LL.B / B.B.A. LL.B**

Law schools offer **B.A. LL.B** and **B.B.A. LL.B** courses that integrate the study of law with arts and management. B.A. LL.B students study sociology, political science, economics, and psychology, while B.B.A. LL.B students focus on finance, business studies, and management.

- **B.Com. LL.B**

The **B.Com. LL.B** course combines the study of law and business. It is ideal for students interested in pursuing corporate law, legal studies, or business, integrating legal education with business principles for those who want to practice corporate law.

➤ Law Entrance Exams

Law schools offer boundless opportunities, but limited seats — these are the major gateway exams



CLAT

Common Law Admission Test

Gateway to 25 coveted National Law Universities

Mode: Offline

AILET

All India Law Entrance Test

For admission into the National Law University, Delhi (NLUD) only

Mode: Offline

SLAT

Symbiosis Law Admission Test

For admission into Symbiosis Law School (Pune, Noida, Hyderabad & Nagpur)

Mode: Online

Entrance Test

Christ University

For admission into School of Law, Christ University

Mode: Online

MAH-CET (5 Yr LL.B)

Maharashtra Common Entrance Test

For admission into around 25+ law schools of Maharashtra (GLC, ILS, etc.)

Mode: Online

LNAT

The Law National Aptitude Test

For admission into JGLS

Mode: Online

➤ Law Entrance Tests' Structure

Month, duration, questions, marking scheme & exam mode for major law entrance tests



Test	Month	Duration (Min.)	Total Questions	Marking Scheme	Mode of Exam
CLAT	December	120	120	+1 / -0.25	Offline
AILET	December	120	150	+1 / -0.25	Offline
SLAT	December	60	60	+1 / 0	Online
LNAT-UK	September–July	135	43	+1 / 0	Online
MAH-CET	April–May	120	120	+1 / 0	Online
NMIMS-LAT	March–May	120	150	+1 / 0	Online
CULEE (Christ)	April–May	90	120	+1 / -0.25	Online
CUET (UG) – GAT	May	30	50	+5 / -1	Online
CUET (UG) – English Language	May	50	50	+5 / -1	Online

➤ Law Entrance Tests – Section-wise Breakdown

Number of questions per section for each entrance test



• CLAT

Sections	# Q
English Language	22-26
Current Affairs & General Knowledge	28-32
Quantitative Techniques	10-14
Legal Reasoning	28-32
Logical Reasoning	22-26

• AILET

Sections	# Q
English Language	50
Current Affairs & General Knowledge	30
Logical Reasoning	70

• SLAT

Sections	# Q
Logical Reasoning	12
Legal Reasoning	12
Analytical Reasoning	12
Reading Comprehension	12
General Knowledge	12

• MAH-CET

Sections	# Q
Legal Aptitude & Legal Reasoning	32
General Knowledge & Current Affairs	24
Logical & Analytical Reasoning	32
English	24
Mathematical Aptitude	8

• NMIMS-LAT

Sections	# Q
Verbal Reasoning	30
General Knowledge	30
Quantitative Reasoning	30
Logical Reasoning	30
Legal Reasoning	30

• LNAT-UK

Sections	# Q
Section A (MCQs)	42
Section B (Passage Based)	1 out of 3



➤ Placements Aplenty

Demand for law graduates is rising across industries, businesses & institutions

Knowledge of law has become essential for everyday business operations at every level. Business houses, consultancies, NGOs, and national/international firms are on the prowl for talented law graduates. As a law graduate, you need not be restricted to law firms or consulting firms — opportunities span Intellectual Property (IP), Journalism, Research, Entrepreneurship, and more.

Opportunities Knocking

Management Consultancies

McKinsey & Co., KPMG,
PricewaterhouseCoopers, etc.

Multi National Corporations (MNCs)

Hindustan Unilever, GE, ITC, ICICI
Bank, Wipro, Infosys, etc.

International Law Firms

Linklaters (UK), Clifford Chance (UK),
Allen & Overy, etc.

Indian Law Firms

Amarchand & Mangaldas, Luthra &
Luthra, AZB & Partners, Trilegal, etc.



➤ Placements Aplenty

Placement statistics from top National Law Universities

- Starting salaries offered to students from top National Law Universities are way more than those at other top undergraduate colleges. Coveted law firms typically offer ₹12.5–14.5 lakhs (CTC) per annum. The following data gives a glimpse of the median pay packages offered to students of some of the top law schools.

National Law School of India University,
Bangalore



₹15 lakh

Nalsar University of Law, Hyderabad



₹16 lakh

National Law University, Delhi



₹18 lakh

Law Myths vs Reality

Common misconceptions about law as a career — busted with evidence



Statement: Only students from Arts/Humanities and Commerce opt for law degrees

Verdict: **That's a myth**

Evidence: In CLAT 2023, 31.4% of students who took the test were from science stream.

Statement: CLAT's success rate is higher than that of IIT-JEE and AIIMS MBBS

Verdict: **That's correct**

Evidence: Only 1.4% candidates get selected in IITs; 0.1% in AIIMS; while the success rate for CLAT is 5%.

Statement: Practising law is only about arguments in court

Verdict: **Not true**

Evidence: Arun Jaitley (Former Finance Minister of India), Gerard Butler (Hollywood actor, star of 300), Barack Obama (Former President of the USA), Nelson Mandela (Former President of South Africa) — all went to law school.

03

IIM(INDIAN INSTITUTE OF MANAGEMENT)



IIMs Offering UG Programs

Institute	Course	Program Start Year	Seat Intake	Entrance Test	Avg Placement (LPA)	Fee (LPA)
5-Year Integrated Programs						
IIM Indore	BA (Foundation in Mgmt) + MBA	2011	156	IPMAT Indore	29.57	6.50
IIM Shillong	BBA + MBA	2025	45	IPMAT Indore	26.10	6.10
IIM Rohtak	BBA + MBA	2019	198	IPMAT Rohtak	18.73	6.22
IIM Ranchi	BBA + MBA	2021	60	IPMAT Indore	20.19	5.70
IIM Jammu	BBA + MBA	2021	140	JIPMAT	15.48	6.15
IIM Amritsar	*BSQFE + MBA	2025	60	IPMAT Indore	19.73	6.25
IIM Bodh Gaya	BBA + MBA	2021	60	JIPMAT	13.30	6.15
3/4 Year Programs						
IIM Bangalore	B.Sc. (Hons) in Eco	2026	40	IIMB Entrance Test	NA	8.50
IIM Bangalore	B.Sc. (Hons) in Data Science	2026	40	IIMB Entrance Test	NA	8.50
IIM Kozhikode	BMS	2025	120	IIMK BMS AT SAT JEE Mains	NA	7.00
IIM Sirmaur	BMS	2024	120	IPMAT Indore	NA	6.08
IIM Sambalpur	B.S. Management & Public Policy	2025	90	CUET (GAT + English)	NA	7.03
IIM Bangalore	BBA (DBE)	2024	1000	IIMB DBE ET CUET	NA	1.50

*BSQFE: Bachelor of Science in Quantitative Finance and Economics. NA: Not Available (the first batch has not yet graduated). 3-Year Online Program. An exit option is available after 3 years for all IPM and BBA/BMS programs.

Other Universities Offering IPM Programs

Institute	Location	Course	Seat Intake	Entrance Test	Fees (LPA)
Nirma University	Ahmedabad	Integrated BBA+MBA	240	IPMAT Indore 12th Boards for Guj. Domicile	3.00
IIFT	Kakinada	BBA Analytics+MBA (IB)	60	IPMAT Indore	4.00
NALSAR University	Hyderabad	BBA+MBA	66	IPMAT Indore NMET UG	4.47
NMIMS University-ASMSOC*	Mumbai	Integrated BBA+MBA	60	NPAT SAT	6.50
Bennett University	Noida	Integrated MBA	-	12th Boards	5.00

*Only for top-ranked students in NPAT.

Entrance Exam Patterns (1/2)

IPMAT Indore

Section	No. of Ques.	Duration	Marks	Marking Scheme
Quantitative Ability (SA)	15	40 mins	60	+4, 0
Quantitative Ability (MCQs)	30	40 mins	120	+4, -1
Verbal Ability	45	40 mins	180	+4, -1
Total	90	120 mins	360	-

IPMAT Rohtak

Section	No. of Ques.	Duration	Marks	Marking Scheme
Quantitative Ability	40	120 mins	160	+4, -1
Logical Reasoning	40		160	
Verbal Ability	40		160	
Total	120	120 mins	480	-

JIPMAT

Section	No. of Ques.	Duration	Marks	Marking Scheme
Quantitative Aptitude	33	150 mins	132	+4, -1
Data Interpretation & Logical Reasoning	33		132	
Verbal Ability & Reading Comprehension	34		136	
Total	100	150 mins	400	-

IIMK BMS AT

Section	No. of Ques.	Duration	Marks	Marking Scheme
Verbal Ability	50	60 mins	150	+3, -1
Quantitative Ability	50	60 mins	150	
Total	100	120 mins	300	-

Marking Scheme: marks for a correct answer, then marks deducted for a wrong answer (e.g. +4, -1).

Entrance Exam Patterns (2/2)

IIMB (DBE) ET

Section	No. of Ques.	Duration	Marks	Marking Scheme
Quantitative Ability	20	90 mins	20	+1, 0
Verbal Ability	20		20	
Logical Reasoning	10		10	
General Knowledge	10		10	
Total	60	90 mins	60	-

IIMB UG AT

Section	No. of Ques.	Duration	Marking Scheme
English Comprehension	15	120 mins	1/3rd marks deducted for incorrect responses
Quantitative & Data Interpretation	30		
Logical Reasoning	15		
Total	60	120 mins	-

Marking Scheme: marks for a correct answer, then marks deducted for a wrong answer (e.g. +4, -1).

04

NIFT(National Institute of Fashion Technology)





➤ 1. નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફેશન ટેકનોલોજી (NIFT) વિશે

National Institute of Fashion Technology (NIFT)ની સ્થાપના 1986માં કરવામાં આવી હતી. NIFT દેશની ફેશન શિક્ષણ ક્ષેત્રની અગ્રણી સંસ્થાઓમાંની એક છે અને શરૂઆતથી જ Textile અને Apparel Industry માટે કુશળ અને વ્યાવસાયિક માનવસંસાધન તૈયાર કરવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી રહી છે.

2006માં ભારતીય સંસદના કાયદા દ્વારા NIFTને Statutory Instituteનો દરજ્જો આપવામાં આવ્યો, જેમાં ભારતના રાષ્ટ્રપતિ Visitor તરીકે હોય છે. હાલમાં NIFTના દેશભરમાં 20 સંપૂર્ણ વિકસિત કેમ્પસ કાર્યરત છે.

વર્ષોથી NIFT માત્ર શિક્ષણ પૂરતું મર્યાદિત રહ્યું નથી. તે Design Development, Handloom અને Handicraftsના વિકાસ તથા તેમની યોગ્ય બજારસ્થિતિ માટે કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારોને Knowledge Service Provider તરીકે પણ સહયોગ આપે છે.



1986

સ્થાપના



2006

Statutory Instituteનો દરજ્જો



20

સંપૂર્ણ વિકસિત કેમ્પસ

➤ NIFT – Tradition Meets Innovation

પરંપરા + આધુનિક નવીનતા + Industry Exposure



આજનો Fashion Industry ઝડપથી બદલાઈ રહ્યો છે. આ પરિવર્તનના સમયમાં NIFT વિદ્યાર્થીઓને પરંપરા અને આધુનિક નવીનતાના સંયોજન સાથે ભવિષ્યના Fashion Professionals તરીકે તૈયાર કરે છે.

NIFT ભારતની સમૃદ્ધ Textile, Handloom અને Handicraft Heritageને આધુનિક અને વૈશ્વિક Fashion Practices સાથે જોડે છે.

✓ Live Industry Projects

✓ Industry Exposure

✓ Internships

✓ Collaborative Research

✓ Traditional Crafts & Textiles

✓ Global Fashion Practices

❖ જેવા ક્ષેત્રોમાં અનુભવ મેળવવાની તકો મળે છે. NIFTમાં શૈક્ષણિક ક્ષેત્રના નિષ્ણાતો તેમજ Industry Professionalsની Faculty દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે, જેના કારણે વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સંસ્કૃતિ અને વારસા સાથે જોડાયેલું વ્યાવસાયિક અને આધુનિક શિક્ષણ પ્રાપ્ત થાય છે.

➤ 2. Why choose Fashion & Design?

Fashion & Design એટલે માત્ર કપડાં બનાવવાનું નથી.

આ ક્ષેત્રમાં તમે કામ કરી શકો છો:



✓ Fashion Designing

✓ Textile Designing

✓ Accessory Designing

✓ Fashion Communication

✓ Leather & Product Design

✓ Knitwear

✓ Apparel Production

✓ Retail & Fashion Business

✓ Branding & Marketing

✓ Styling & Visual Communication

✓ Digital/Technology-based Design

✓ Entrepreneurship

➤ 3. NIFTમાં કેવી રીતે Learning થાય છે?

NIFT Learning Approach • Industry-focused curriculum



Students learn through:

➤ Projects

➤ Studio work

➤ Workshops

➤ Industry visits

➤  Internships

➤ Industry interaction

➤ Professional collaborations

➤ Presentations & exhibitions

➤ Practical assignments

❖ આનો મુખ્ય ફાયદો એ છે કે student માત્ર textbook knowledge નહીં પરંતુ practical design process અને industry environment પણ શીખે છે.

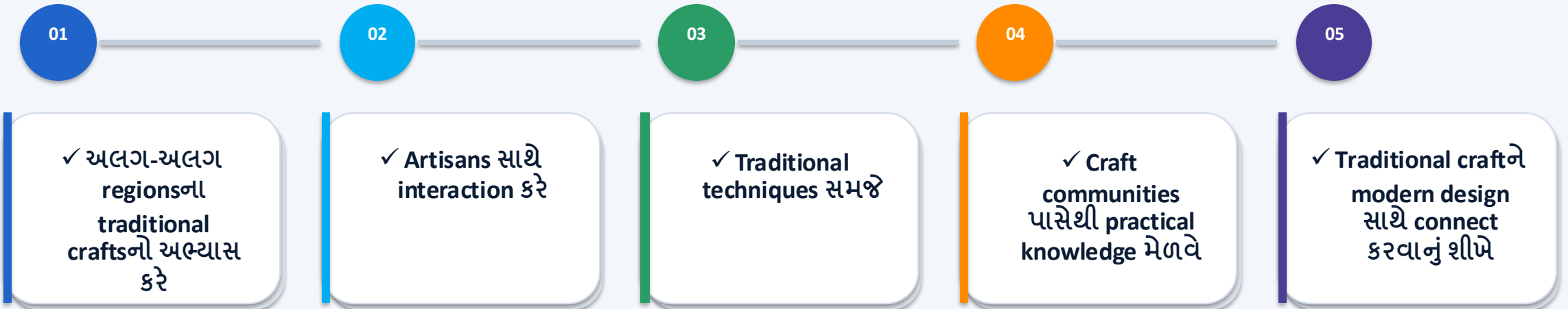
✓ 4. Craft Cluster Programme

Indian crafts + traditional skills સાથે practical exposure



❖ NIFTમાં studentsને Indian crafts અને traditional skills સાથે exposure મળે છે.

Students may:



❖ આ પ્રકારનું craft sensitisation અને industry exposure NIFTની learning ecosystemનો ભાગ છે.

➤ 5. Industry Exposure

NIFT educationનો એક મહત્વનો ભાગ industry exposure છે.

Studentsને વિવિધ પ્રકારની professional environmentsનો exposure મળી શકે છે:



✓ Fashion brands

✓ Textile companies

✓ Apparel manufacturing

✓ Export houses

✓ Retail organisations

✓ Design studios

✓ Lifestyle brands

✓ E-commerce

✓ Technology & allied industries

➤ Medium of Examination

Language & response-medium rules



❖ Hindi + English

The Paper will be Bilingual i.e. Hindi and English.

Application Form Option

Candidates are required to answer in the medium as per option exercised in the online Application Form.

❖ In case of any ambiguity between Hindi and English version due to translation, English version would be treated as final.

➤ 10. NIFTର ଛାତ୍ର Campuses – 2026

Current 2026 official campus information ପ୍ରାୟ: 20 campuses.



➤ NIFT +1

➤ 20 NIFT Campuses

✓ Bengaluru

✓ Gandhinagar

✓ Kolkata

✓ Raebareli

✓ Bhopal

✓ Hyderabad

✓ Mumbai

✓ Raipur / Nava
Raipur

✓ Bhubaneswar

✓ Jodhpur

✓ New Delhi

✓ Shillong

✓ Chennai

✓ Kangra

✓ Panchkula

✓ Srinagar

✓ Daman

✓ Kannur

✓ Patna

✓ Varanasi

➤ Future of Fashion & Design

Fashion industry હવે માત્ર traditional fashion સુધી મર્યાદિત નથી.

❖ Futureમાં ખાસ growth areas તરીકે studentsને આ directions સમજાવી શકો:



AI & Digital Design

AI-assisted design, digital workflows
અને virtual visualisation.

Sustainable Fashion

Sustainable materials, circular
fashion, responsible production.

E-commerce

Online fashion brands, digital retail
અને consumer experience.

➤ Future of Fashion & Design

Emerging directions & capabilities



➤ Global Fashion

Indian brands અને products માટે international markets.

➤ Social Media & Content

Fashion content, branding, styling અને visual communication.

➤ Smart Manufacturing

Technology, automation, data અને advanced production systems.

- ❖ NIFTની 2026 placement materialમાં AI-driven design tools, 3D garment visualisation, data analytics, digital pattern-making, virtual sampling, sustainable materials અને omnichannel retail જેવી emerging capabilitiesનો ઉલ્લેખ છે.

NIFT

➤ NIFT – Bachelor Programmes

Program • Specialisation



➤ Bachelor Programmes (B.DES. 4 Years)

- ❖ Fashion Communication (FC)
- ❖ Accessory Design (AD)
- ❖ Fashion Design (FD)
- ❖ Knitwear Design (KD)
- ❖ Leather Design (LD)
- ❖ Textile Design (TD)
- ❖ Fashion Interiors (FI)

➤ Bachelor Programmes (B.F.TECH. 4 Years)

- ❖ Bachelor of Fashion Technology (Apparel Production)

➤ 2.3. Educational Qualification

Bachelor of Design (B. Des.) • Eligibility Criteria



➤ 10+2 Recognized Board

Passed the plus 2 level examination in the 10+2 pattern of examination from any recognized Central/State Board of Secondary Examination, such as the Central Board of Secondary Education/State Board New Delhi/Council for Indian School Certificate Examination, New Delhi.

OR

➤ National Open School

A pass grade in the Senior Secondary School Examination conducted by the National Open School with a minimum of five subjects.

OR

➤ Recognized Diploma

3 or 4 years diploma recognized by AICTE or a State Board of Technical Education after secondary examination/10th standard.

➤ 2.3. Educational Qualification

Bachelor of Fashion Technology (B.F.Tech.) • Eligibility Criteria



➤ 10+2 with Mathematics

Passed the plus 2 level examination in the 10+2 pattern of examination from any recognized Central/State Board of Secondary Examination, such as the Central Board of Secondary Education, New Delhi/Council for Indian School Certificate Examination, New Delhi with Mathematics.

OR

➤ National Open School + Mathematics

A pass grade in the Senior Secondary School Examination conducted by the National Open School with a minimum of five subjects with Mathematics.

OR

➤ Engineering Diploma

3 or 4 years diploma in any branch of Engineering recognized by AICTE or a State Board of Technical Education after secondary examination/10th standard.

➤ 3.1. Mode of Examinations

GAT અને CAT અલગ modeમાં લેવામાં આવે છે



➤ GAT (General Ability Test)

a) The Examinations for GAT (General Ability Test) will be conducted in Computer Based Test (CBT) mode.

➤ CAT (Creative Ability Test)

b) The Examinations for CAT (Creative Ability Test) will be conducted in Pen & Paper Based Test (PBT) mode.

➤ 3.2. Pattern of Question Papers

Programme • Entrance Examination Components • Shortlisting Criteria



➤ B.Des.

General Ability Test (GAT), Creative Ability Test (CAT)

Shortlisted based on the entrance examination, followed by a Situation Test

➤ B.F.Tech.

General Ability Test (GAT)

Shortlisted based on the GAT

➤ B.F. Tech & B. Des

General Ability Test (GAT), Creative Ability Test (CAT)

Separate Common Merit Ranks (CMRs) will be generated for:

B. Des: Based on entrance exam results + Situation Test

B.F.Tech: Based on GAT

Candidates applying for B.F. Tech with Maths can also enrol for B. Des by taking CAT along with GAT (not applicable for NLEA).

➤ 3.4. Marking Scheme of Examinations

Please refer to NIFT Admissions Guidelines – 2026 (available on the NIFT / NTA websites) for marking scheme of examinations.



01

Each question carries 01 (One) mark.

+1

For each correct response, the candidate will get 01 (One) mark.

-0.25

For each incorrect response, -0.25 mark will be deducted from the total score.

0

Un-answered/un-attempted will be given no marks.

❖ v. To answer a question, the candidate needs to choose one option as the correct option.

➤ 3.5. Syllabus and Subjects of the Test

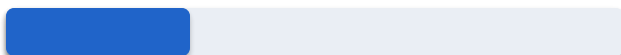
Exam Weightage for UG Programs



For Syllabus and Scheme of Examination, please refer NIFT Admissions Guidelines – 2026 (available on the NIFT / NTA websites)

B. Des.

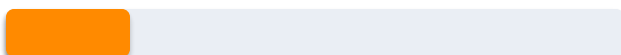
GAT | 30%



CAT | 50%

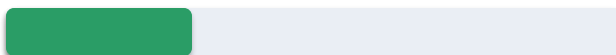


Situation Test | 20%



B.F. Tech.

GAT (Sec-A) | 30%

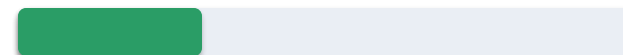


GAT (Sec-B) | 70%



B.F. Tech. Opting for B. Des.

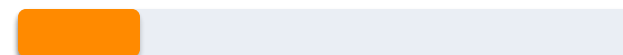
GAT (Sec-A) | 30%



CAT | 50%



Situation Test | 20%



05

NID(National Institute of Design)





➤ NID શું છે?

NID શું છે?

NID – National Institute of Design ભારતની જાણીતી **design education institutions**માંથી એક છે. **NID Ahmedabad**ની સ્થાપના **1961**માં થઈ હતી અને **NID Act, 2014** હેઠળ તેને **Institution of National Importance**નો દરજ્જો મળ્યો છે.

NIDમાં **students**ને માત્ર **drawing** કે **art** શીખવવામાં આવતું નથી. અહીં **creative thinking, design thinking, problem solving, innovation, visual communication** અને **practical/project-based learning** પર ભાર મૂકવામાં આવે છે.



➤ NIDમાં કયા Courses છે?

*NIDમાં કયા Courses છે?

1. B.Des. – Bachelor of Design

Duration: 4 Years

12th પછી students માટે મુખ્ય undergraduate programme.

Animation Film Design

Ceramic & Glass Design

Exhibition Design

Film & Video Communication

Furniture & Interior Design

Graphic Design

Product Design

Textile Design



➤ NIDનં Campuses

*NIDનં Campuses

1.NID Ahmedabad – Gujarat

આ NIDનં main/oldest campus છે અને B.Des. માટે સૌથી મહત્વનં campus છે. B.Des. ઉપરાંત M.Des. અને Ph.D. programmes પણ અહીં છે.

2.National Institute of Design NID Gandhinagar – Gujarat

મુખ્યત્વે M.Des. programmes માટેનં campus.

3.NID Bengaluru – Karnataka

મુખ્યત્વે M.Des. programmes માટેનં campus.

National Institute of Design

Other NID B.Des. Campuses

Official admission systemમાં B.Des. માટે નીચેના NID institutes પણ સામેલ છે:

NID Andhra Pradesh

NID Haryana

NID Madhya Pradesh

NID Assam



➤ NID Entrance Exam – DAT

*NID Entrance Exam – DAT

NIDમાં admission માટે મુખ્ય entrance examination છે:

DAT – Design Aptitude Test

NID admission processમાં Design Aptitude Testનો ઉપયોગ થાય છે.

B.Des. admission માટે processમાં **DAT Prelims** અને **DAT Mains** જેવા stages હોય છે.



➤ Stage 1 – DAT Prelims

NID Admissions

*Stage 1 – DAT Prelims

DAT Prelims = પ્રથમ screening/selection stage
આ પરીક્ષામાં studentની Design Aptitude અને
creative/problem-solving ability ચકાસવામાં આવે છે.

NID official admission material મુજબ DAT Prelimsના આધારે
candidatesને આગળના stage માટે shortlist કરવામાં આવે છે.

*Stage 2 – DAT Mains

DAT Prelims clear કર્યા પછી shortlisted students DAT Mains માટે
આગળ વધે છે.

DAT Mainsમાં practical/creative design ability વધારે ઊંડાણથી
assess કરવામાં આવે છે.

તેમાં year-wise structure મુજબ studio/practical/creative
assessment અને interview જેવા components હોઈ શકે છે.

* એટલે NID માટે તૈયારી કરતી વખતે studentએ માત્ર MCQ
preparation ન કરવી જોઈએ.

Drawing + Creativity + Observation + Design Thinking + Practical
Problem Solving પર કામ કરવું જરૂરી છે.



➤ NIDમાંથી કયા Career Options?

* NIDમાંથી કયા Career Options?

B.Des. પછી **student** ની ચેના **fields**માં **career** બનાવી શકે:

Graphic Designer
Product Designer
Industrial Designer
UI/UX Designer
Communication Designer
Animation Designer
Film & Video Designer

Textile Designer
Interior/Furniture Designer
Exhibition Designer
Fashion/Apparel-related Design
Game/Digital Design
Design Research
Creative Director
Design Consultant
Branding & Visual Communication

06

IISER & IAT

IISER & IAT 2026 – સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન



➤ IISER શું છે?



*IISER શું છે?

IISER – Indian Institutes of Science Education and Research ભારત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત સંસ્થાઓ છે, જેનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય Science Education સાથે ઉચ્ચ સ્તરીય Researchને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.

IISERમાં વિદ્યાર્થીઓને માત્ર classroom education જ નહીં, પરંતુ શરૂઆતથી જ Research, Laboratory Work, Projects અને Interdisciplinary Learningનો અનુભવ મળે છે.

*ભારતમાં IISERના 7 કેમ્પસ

1. IISER Berhampur
2. IISER Bhopal
3. IISER Kolkata
4. IISER Mohali
5. IISER Pune
6. IISER Thiruvananthapuram
7. IISER Tirupati



➤ IISERમાં અભ્યાસ કરવાની ખાસિયતો

*IISERમાં અભ્યાસ કરવાની ખાસિયતો

- Highly qualified અને research-oriented faculty દ્વારા શિક્ષણ
- Undergraduate levelથી જ Research exposure
- World-class laboratories અને research facilities
- Research internships કરવાની તક
- લાંબા ગાળાના Research Projects કરવાની તક
- વિવિધ Science subjectsનો અભ્યાસ કર્યા બાદ specialization પસંદ કરવાની તક

- Interdisciplinary learning એટલે કે અલગ-અલગ Science fieldsને સાથે સમજવાની તક
- Fully residential campus અને hostel facilities
- Sports, recreation અને medical facilities
- ભારતમાં અને વિદેશમાં Higher Studies તથા Research માટે મજબૂત academic foundation



➤ IISERમાં કયા Courses ઉપલબ્ધ છે?

* IISERમાં કયા Courses ઉપલબ્ધ છે?

1 5-Year BS-MS Dual Degree

Science વિદ્યાર્થીઓ માટે IISERનું મુખ્ય અને ખૂબ મહત્વનું programme.

આ programmeમાં વિદ્યાર્થીને Bachelor's + Master's Degree એક જ integrated programmeમાં મળે છે.

Natural Sciencesમાં વિવિધ ક્ષેત્રોમાં અભ્યાસ અને Research કરવાની તક મળે છે.

4 4-Year BS in Economic & Statistical Sciences

IISER Tirupati

Economics અને Statistics બંનેમાં અભ્યાસ માટેનું programme.

5 4-Year B.Tech Programmes

IISER Bhopal

2 5-Year BS-MS in Computational & Data Sciences

IISER Kolkata

આ programmeમાં Computer Science, Data Science, Mathematics અને Scientific Researchનો સંયોજન જોવા મળે છે.

3 4-Year BS in Economic Sciences

IISER Bhopal

Economics સાથે quantitative અને analytical approachમાં અભ્યાસ કરવાની તક.

નીચેના ક્ષેત્રોમાં B.Tech programmes ઉપલબ્ધ છે:

- Chemical Engineering
- Data Science & Engineering
- Electrical Engineering & Computer Science



➤ IAT 2026 – Admission માટે મુખ્ય Entrance Exam

➤ IAT 2026 – Admission માટે મુખ્ય Entrance Exam

IAT = IISER Aptitude Test

IISERના 2026 academic programmesમાં admission માટે IISER Aptitude Test (IAT) 2026 મહત્વપૂર્ણ પ્રવેશ પરીક્ષા છે.

* એટલે Scienceમાં Research-oriented career બનાવવા માંગતા વિદ્યાર્થીઓ માટે IAT એક મહત્વપૂર્ણ entrance examination છે.



➤ IAT 2026 – Eligibility

IAT 2026 – Eligibility

Class 12 Qualification

વિદ્યાર્થીએ:

Class 12 અથવા equivalent examination
2024, 2025 અથવા 2026માં પાસ કરેલું હોવું જોઈએ અથવા 2026માં
appearing હોવું જોઈએ.

Examination માન્ય Board/Councilમાંથી હોવું જરૂરી છે.

Diploma Students

ઓછામાં ઓછા 3 વર્ષનો Diploma ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ પણ નિર્ધારિત
eligibility મુજબ અરજી કરી શકે છે.

Important

જે વિદ્યાર્થીઓએ qualifying examination 2023 અથવા તે પહેલાં પાસ
કર્યું હોય તેઓ IAT 2026 માટે eligible નથી.



➤ IAT 2026 Exam Pattern

➤ Mode of Examination

Computer-Based Test (CBT)

અર્થાત્ પરીક્ષા computer પર લેવામાં આવશે.

Subjects

IATમાં કુલ 4 subjects રહેશે:

15

Biology Questions

15

Chemistry Questions

15

Mathematics Questions

15

Physics Questions

180 Minutes

Duration – 3 Hours

+4

Correct Answer

-1

Incorrect Answer

240

Maximum Marks

❖ IAT 2026નું કુલ **Score 240 Marks**માંથી રહેશે.
આ કુલ **marks**ના આધારે **IAT Rank List** તૈયાર કરવામાં આવશે.



IISER પછી Career Opportunities

➤ IISER પછી Career Opportunities

IISERમાંથી અભ્યાસ કર્યા પછી વિદ્યાર્થી માટે ઘણા રસ્તા ખુલ્લા રહે છે:

❖ Research & Science

- Scientist
- Researcher
- Research Associate
- Laboratory/Scientific Research careers

❖ Higher Education

- MS
- PhD
- Postdoctoral Research

❖ Other Careers

વિદ્યાર્થી પોતાની **specialization** પ્રમાણે:

- Industry
- Biotechnology
- Pharmaceutical Research
- Scientific Organisations

- India/Abroadમાં Higher Studies

📁 Data & Technology

ખાસ કરીને **Data Science / Computational Science background** ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે:

- Data Scientist
- Data Analyst
- AI/Computational Research
- Scientific Computing

- Government Research Institutions
 - Academia
 - Entrepreneurship
- વગેરે ક્ષેત્રોમાં પણ આગળ વધી શકે છે.

➤ એક નજરમાં IAT 2026



➤ એક નજરમાં IAT 2026

Exam: IISER Aptitude Test (IAT) 2026

Admission: IISER Academic Programmes

Mode: Computer-Based Test (CBT)

Total Questions: 60

Subjects: Biology + Chemistry + Mathematics + Physics

Questions/Subject: 15

Duration: 180 Minutes

Correct: +4

Incorrect: -1

Unattempted: 0

Maximum Marks: 240

Language: English & Hindi

07

NISER

(National Institute of Science Education and Research)





➤ National Entrance Screening Test (NEST)

➤ National Entrance Screening Test (NEST)

જો વિદ્યાર્થીને **Biology, Chemistry, Physics, Mathematics** અને **Scientific Research** જેવા વિષયોમાં રસ હોય અને ભવિષ્યમાં **Scientist, Researcher, Professor** અથવા **R&D** ક્ષેત્રમાં **Career** બનાવવું હોય, તો **NEST** એક મહત્વપૂર્ણ **Entrance Examination** છે.

NEST દ્વારા મુખ્યત્વે નીચેની બે સંસ્થાઓમાં **5** વર્ષના **Integrated M.Sc. Programme**માં પ્રવેશ મળે છે:

- **NISER – National Institute of Science Education and Research, Bhubaneswar**
- **UM-DAE CEBS – University of Mumbai – Department of Atomic Energy Centre for Excellence in Basic Sciences, Mumbai**

બંને સંસ્થાઓ **Department of Atomic Energy (DAE), Government of India** સાથે સંકળાયેલી **Autonomous institutions** છે અને તેમનું શિક્ષણ **Research-oriented** છે.



➤ NEST દ્વારા કયો Course કરી શકાય?

➤ NEST દ્વારા કયો Course કરી શકાય?

NEST દ્વારા 5 વર્ષનો Integrated M.Sc. Programme કરી શકાય છે.

આ કાર્યક્રમમાં મુખ્ય Basic Science ક્ષેત્રો:

1. Biology
2. Chemistry
3. Physics
4. Mathematics

વિદ્યાર્થીઓને શરૂઆતથી જ Research, Laboratory Work, Scientific Projects અને Advanced Scienceનો exposure મળે છે.

- NISERમાં Major તરીકે Biological, Chemical, Mathematical અથવા Physical Scienceમાંથી પસંદગી સાથે વિવિધ Minor options પણ ઉપલબ્ધ છે.



➤ કોણ NEST આપી શકે?

➤ કોણ NEST આપી શકે?

Eligibility

ધોરણ 11 અને 12 દરમિયાન વિદ્યાર્થી પાસે નીચેના 4 વિષયોમાંથી ઓછામાં ઓછા 3 વિષયો હોવા જરૂરી છે:

1. Physics
2. Chemistry
3. Mathematics
4. Biology

Class 12

NEST 2026 માટે વિદ્યાર્થીએ:

- 2024 અથવા 2025માં ધોરણ 12 પાસ કરેલું હોવું જોઈએ

અથવા

- 2026માં ધોરણ 12ની પરીક્ષા આપનાર હોવો જોઈએ.

Percentage

1. General category માટે – ઓછામાં ઓછા 60% aggregate

2. SC/ST/Divyangjan માટે – ઓછામાં ઓછા 55% aggregate

આ ઉપરાંત NESTની Merit Listમાં સ્થાન મેળવવું જરૂરી છે. NEST 2026 માટે upper age limit નથી.



➤ NEST Exam Pattern

➤ NEST Exam Pattern

NEST એક Online Computer-Based Test (CBT) છે.
પરીક્ષામાં 4 Sections હોય છે:

20

Physics • 60 Marks

20

Chemistry • 60 Marks

20

Mathematics • 60 Marks

20

Biology • 60 Marks

80

કુલ Questions

240

કુલ Marks

+3

સાચો જવાબ

-1

ખોટો જવાબ

વિદ્યાર્થીએ ઓછામાં ઓછા 3 Sections attempt કરવા જરૂરી છે. Merit calculation માટે નિયમ મુજબ શ્રેષ્ઠ 3 qualifying sectionsના scores લેવામાં આવે છે.

*એટલે PCB અથવા PCM background ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે પણ NEST ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ opportunity છે, કારણ કે ચારેય sectionsમાંથી ઓછામાં ઓછા ત્રણમાં સારી તૈયારી કરવી જરૂરી છે.



➤ NESTનું Syllabus

➤ NESTનું Syllabus

NEST 2026નું syllabus મુખ્યત્વે CBSE/NCERT ધોરણ 11 અને 12ના Physics, Chemistry, Mathematics અને Biology પર આધારિત છે.

એટલે વિદ્યાર્થી માટે:

- 📖 **NCERT Textbooks**
- 📖 **Class 11 + Class 12 Concepts**
- 📖 **Numerical Practice**
- 📖 **Conceptual Questions**
- 📖 **Previous Year NEST Questions**

ખૂબ મહત્વપૂર્ણ છે.



➤ સૌથી મહત્વની વાત – Government Scholarship / Stipend

➤ સૌથી મહત્વની વાત – Government Scholarship / Stipend

NEST દ્વારા NISER અથવા UM-DAE CEBSમાં admission મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે Department of Atomic Energy (DAE), Government of Indiaના DISHA Programme હેઠળ વાર્ષિક ₹60,000ની scholarship ઉપલબ્ધ છે.

એટલે તેને સરળ રીતે સમજીએ તો:

₹60,000 પ્રતિ વર્ષ

એટલે લગભગ **₹5,000** પ્રતિ મહિનો

Research-oriented study દરમિયાન **Government scholarship**નો લાભ મળે છે.

આ ઉપરાંત **scholarship recipients**ને **Summer Internship** માટે વાર્ષિક **₹20,000** સુધીની **grant** પણ મળે છે.

➤ વિદ્યાર્થીઓ માટે:

NEST માત્ર Admission માટેની Entrance Exam નથી; અહીં અભ્યાસ સાથે Research exposure અને scholarship support પણ મળે છે.



➤ NISER/CEBSમાં ભણવાના મુખ્ય ફાયદા

➤ NISER/CEBSમાં ભણવાના મુખ્ય ફાયદા

1 Research-oriented Education

અહીં સામાન્ય Graduation કરતાં વધુ Research-oriented scientific education પર ભાર મૂકવામાં આવે છે.

2 Advanced Laboratories

વિદ્યાર્થીઓને આધુનિક Teaching & Research Laboratoriesમાં કામ કરવાનો અનુભવ મળે છે.

3 Early Research Exposure

Integrated M.Sc. દરમિયાન જ વિદ્યાર્થીઓને Research Projects, Laboratory Work અને Scientific Researchનો exposure મળે છે.

4 Experienced Scientists & Faculty

વિદ્યાર્થીઓને experienced scientists અને researchers પાસેથી શીખવાની તક મળે છે.



➤ NISER/CEBSમાં ભણવાના મુખ્ય ફાયદા

Benefits – continued

5 Scholarship Support

DAE દ્વારા ₹60,000 per year એટલે લગભગ ₹5,000 per monthની scholarship તથા Summer Internship માટે ₹20,000 per year grantનો લાભ મળી શકે છે.

6 PhD માટે મજબૂત Foundation

Integrated M.Sc. પછી વિદ્યાર્થી India અથવા Abroadમાં PhD / Doctoral Research તરફ આગળ વધી શકે છે.

8 Scientific Career

આ course ખાસ કરીને એવા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપયોગી છે જેઓ Scienceને માત્ર Degree તરીકે નહીં પરંતુ Research અને Discovery તરીકે pursue કરવા માંગે છે.

7 International Research Opportunities

Higher studies માટે વિવિધ દેશોની Universities અને Research Institutionsમાં આગળ વધવાની તક મળી શકે છે.



➤ NEST પછી Career Opportunities

➤ NEST પછી Career Opportunities

5 વર્ષના **Integrated M.Sc.** પછી વિદ્યાર્થી અનેક ક્ષેત્રોમાં આગળ વધી શકે છે:

Research Scientist

1. Scientific Researcher
2. Government Research Institutions
3. Atomic & Nuclear Science
4. Biological / Biotechnology Research
5. Pharmaceutical & Drug Research
6. Chemical Research & R&D

Computational Science / Data-oriented Research

Environmental & Life Science Research

College/University Professor – Higher Studies/PhD પછી

Industrial R&D

Foreign Universitiesમાં PhD / Research
BARC જેવી Research Career માટે પણ માર્ગ



➤ NEST પછી Career Opportunities

Research career note

- **NISER અને CEBSના Integrated M.Sc. graduates**માંથી ઘણા વિદ્યાર્થીઓ આગળ જઈને **PhD અને Research careers**માં પ્રવેશ કરે છે.
NEST 2026ની official brochure મુજબ, નક્કી કરેલા **academic performance criteria** કરતાં ઉપર **overall grades** ધરાવતા **graduates BARCમાં Trainee Scientific Officerની appointment** માટે સીધા **interview** માટે **eligible** થઈ શકે છે. આ બાબત **Research અને Scientific career**માં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે ખાસ ધ્યાન આપવા જેવી છે.



➤ NISERમાં કેટલી Seats છે?

➤ NISERમાં કેટલી Seats છે?

NEST 2026 માટે:

NISER – કુલ 202 સુધી intake

UM-DAE CEBS – કુલ 59 સુધી intake

આમાં **Government reservation rules** અને **J&K/Ladakh માટે supernumerary seats**નો સમાવેશ થાય છે.

08 IISC

Indian Institute of Science (IISc), Bengaluru





Indian Institute of Science (IISc), Bengaluru

ભારતની અગ્રણી **Science & Research Institution** વિશે સંપૂર્ણ માહિતી

Indian Institute of Science (IISc): ભારતની સૌથી પ્રતિષ્ઠિત સંશોધન અને ઉચ્ચ શિક્ષણ સંસ્થાઓમાંની એક છે. **IISc Bengaluru**માં આવેલું **public, deemed-to-be university** છે અને **Science, Engineering, Research, Innovation** અને **Technology**ના ક્ષેત્રોમાં ઉચ્ચ સ્તરનું શિક્ષણ અને સંશોધન કરે છે.

IIScની સ્થાપના **1909**માં **Jamsetji Tata**ના સહયોગથી થઈ હતી. તેને **1958**માં **Deemed University**નો દરજ્જો મળ્યો અને **2018**માં **Institute of Eminence** તરીકે માન્યતા આપવામાં આવી.

NIRF Ranking

NIRF 2025 મુજબ:

India Rank – 1 in University Category

India Rank – 1 in Research Institutions Category
અર્થાત્ **NIRF 2025**માં **IISc**ને **University** તેમજ **Research Institutions** બંને કેટેગરીમાં **Rank 1** મળ્યો છે.



➤ IIScમાં 12th પછી કયા Courses કરી શકાય?

➤ IIScમાં 12th પછી કયા Courses કરી શકાય?
12th Science પછી IIScમાં મુખ્યત્વે બે Undergraduate pathways મહત્વપૂર્ણ છે:

1 Bachelor of Science (Research)

Duration: 4 Years

આ programme ખાસ કરીને એવા વિદ્યાર્થીઓ માટે છે જેમને:
Science

1. Research
2. Biology
3. Physics
4. Mathematics

Earth & Environmental Science
Innovation & Discovery
માં રસ હોય.

2 B.Tech Programme

Duration: 4 Years

2026-27થી IIScમાં નીચેના B.Tech programmes ઉપલબ્ધ છે:

- Mathematics & Computing
- Aerospace Engineering
- Mechanics & Computing
- Materials Science & Engineering



➤ B.Sc. (Research) – IISc

➤ B.Sc. (Research) – IISc

IIScનો B.Sc. (Research) સામાન્ય B.Sc. કરતાં અલગ પ્રકારનો **research-oriented undergraduate programme** છે.

પ્રથમ ત્રણ **semesters**માં વિદ્યાર્થીઓને **Physics, Chemistry, Mathematics, Biology, Engineering** અને **Earth & Environmental Science** જેવા વિષયોમાં **broad foundation** આપવામાં આવે છે.

ત્યારબાદ વિદ્યાર્થી પોતાની પસંદગી મુજબ **Major**માં **specialization** કરે છે.

➤ 2026-27માં મુખ્ય Majors

1. Physics
2. Chemistry
3. Mathematics
4. Biology
5. Earth & Environmental Science



➤ B.Sc. (Research) માટે Eligibility

➤ B.Sc. (Research) માટે Eligibility 12th Scienceમાં વિદ્યાર્થીએ:

- ✓ Physics
- ✓ Chemistry
- ✓ Mathematics

મુખ્ય વિષયો તરીકે ભણેલા હોવા જોઈએ.

2026-27 માટે 10+2/equivalent 2024 અથવા 2025માં
પાસ કરેલું હોય અથવા **2026માં** પાસ થવાનું હોય તે
candidates eligible હોઈ શકે છે.

➤ Qualifying examinationમાં સામાન્ય રીતે:

60% અથવા equivalent grade / First Class
જરૂરી છે. **SC/ST candidates** માટે **qualifying marksમાં**
relaxation છે.



➤ IISc B.Sc. (Research) Admission – Entrance Exam

➤ **IISc B.Sc. (Research) Admission – Entrance Exam**
IISc B.Sc. (Research)માં Indian Nationals/OCI(I) માટે 2026માં admission માટે મુખ્ય બે રસ્તા છે:

1. JEE Advanced 2026

અથવા

2. IISER Aptitude Test (IAT) 2026
અર્થાત્ વિદ્યાર્થી JEE Advanced અથવા IAT દ્વારા IISc B.Sc. (Research) માટે admission માટે compete કરી શકે છે.

➤ IISc B.Tech Admission

IIScના B.Tech માટે અલગ IISc entrance exam નથી.

Admission:

JEE Advanced → JoSAA Counselling → IISc B.Tech દ્વારા થાય છે.

વિદ્યાર્થીએ JEE Advancedમાં valid rank મેળવ્યા બાદ JoSAA choice fillingમાં IIScના B.Tech programmes પસંદ કરવા પડે છે.



➤ IISc B.Tech 4 programmes

➤ IISc B.Tech 4 programmes

1. Mathematics & Computing

Mathematics + Computer Science + Data Science + AI

2. Aerospace Engineering

Aerodynamics + Propulsion + Structures + Space Systems

3. Mechanics & Computing

Mechanical Systems + Computing + Robotics + Intelligent Design

4. Materials Science & Engineering

**Advanced Materials + Nanotechnology + Smart Materials +
Advanced Manufacturing**



➤ IIScમાં Study કરવાની સૌથી મોટી ખાસિયત

- IIScમાં Study કરવાની સૌથી મોટી ખાસિયત
IIScનું સૌથી મોટું strength છે:

Education + Research + Innovationનું combination
અહીં વિદ્યાર્થી માત્ર **textbook-based education** પૂરતો
સીમિત નથી રહેતો, પરંતુ **undergraduate level**થી જ
research environment સાથે જોડાઈ શકે છે.

- વિદ્યાર્થીઓ માટે:

- **Research Projects**
- **Laboratory Exposure**
- **Interdisciplinary Learning**
- **Computational Science**
- **AI & Technology**
- **Biological Sciences**
- **Aerospace & Space Technology**
- **Environmental Research**
- **Data Science & Mathematics**

જેવા ક્ષેત્રોમાં આગળ વધવાની તકો રહે છે.



➤ IIScમાંથી Graduation પછી Career Opportunities

➤ IIScમાંથી Graduation પછી Career Opportunities

IIScમાંથી B.Sc. (Research) અથવા B.Tech કર્યા પછી careerના ઘણા અલગ રસ્તા ઉપલબ્ધ છે.

વિદ્યાર્થી આગળ:

1. Research Scientist

M.Sc. / M.Tech / Ph.D.
કરીને Research Scientist બની શકે છે.

2. Scientific Research

વિદ્યાર્થી આગળ જઈને વિવિધ research institutions, laboratories અને scientific organisationsમાં research career બનાવી શકે છે.

3. Technology & IT

ખાસ કરીને **Mathematics & Computing, AI, Data Science** અને **Computing background** ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે:

- Software
- Artificial Intelligence
- Machine Learning
- Data Science
- Computational Research
- Technology

જેવા ક્ષેત્રોમાં career opportunities રહે છે.



➤ IIScમાંથી Graduation પછી Career Opportunities

Career paths – continued

4. Aerospace & Space Sector Aerospace Engineeringમાં આગળ વધીને:

- Aerospace Industry
- Space Technology
- Propulsion
- Aerodynamics
- Aircraft/Space Systems
- Research & Development

જેવા ક્ષેત્રોમાં career બનાવી શકાય છે.

5. Biotechnology & Life Sciences Biology અને related researchમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ:

- Biotechnology
- Molecular Biology
- Genetics
- Biomedical Research
- Life Sciences
- Pharmaceutical Research

જેવા ક્ષેત્રોમાં આગળ વધી શકે છે.



➤ Higher Education & Fellowship / Financial Support

6. Higher Education

IIScની undergraduate programme પછી વિદ્યાર્થી:

Master's → Ph.D. → Research/Academia
ની pathway પર જઈ શકે છે.

IISc પોતે પણ વિવિધ Ph.D. અને research programmes ચલાવે છે.

Fellowship / Financial Support

IIScમાં undergraduate students માટે વિવિધ fellowships અને scholarships ઉપલબ્ધ છે.

B.Tech માટે IIScની official fellowship information મુજબ કેટલીક fellowshipsમાં ₹7,000 પ્રતિ મહિના સુધીનું fellowship/stipend આપવામાં આવે છે; જોકે આ દરેક વિદ્યાર્થીને automatically મળતું નથી અને fellowshipની eligibility/selection conditions અલગ હોઈ શકે છે.

B.Sc. (Research) માટે પણ IISc દ્વારા વિવિધ institutional અને donor-supported fellowships ઉપલબ્ધ છે.

ખાસ નોંધ: 2026-27થી IIScનું જૂનું IISc Promotional Fellowship (IIScP) નવા admitted students માટે discontinued છે. તેથી વિદ્યાર્થીઓને "દરેક B.Sc. studentને fixed monthly ₹5,000/₹7,000 મળે છે" એવું general statement ન કરવું.

09

Engineering and Pharmacy ...

Engineering & Pharmacy and Architecture Entrance exam





1. BITSAT

1. BITSAT

પૂર્ણ નામ: Birla Institute of Technology and Science Admission Test

પરીક્ષા આયોજક: BITS Pilani

BITSAT શા માટે આપવી?

BITSAT દ્વારા BITSના વિવિધ કેમ્પસમાં Undergraduate અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવાની તક મળે છે.

મુખ્ય અભ્યાસક્રમો:

- B.E.
- B.Pharm.
- Integrated M.Sc.

મુખ્ય કેમ્પસ:

- BITS Pilani
- BITS Goa
- BITS Hyderabad

પાત્રતા:

સામાન્ય રીતે 12મા ધોરણમાં Physics, Chemistry અને Mathematics/Biology સાથે અભ્યાસ કરેલો હોવો જરૂરી છે. ચોક્કસ પાત્રતા દર વર્ષે જાહેર થતી સત્તાવાર સૂચના પ્રમાણે તપાસવી.

પરીક્ષા પદ્ધતિ:

- Computer Based Test (CBT)
- Multiple Choice Questions (MCQ)
- Physics
- Chemistry
- Mathematics/Biology
- English Proficiency
- Logical Reasoning
- Negative Marking

Career Opportunities:

BITSમાંથી Engineering અથવા Scienceનો અભ્યાસ કર્યા બાદ

Software, Technology, Core Engineering, Research, Data Science, AI અને Entrepreneurship જેવા વિવિધ ક્ષેત્રોમાં કારકિર્દી બનાવી શકાય છે.

ખાસ બાબત:

BITSAT એ ભારતમાં પ્રતિષ્ઠિત private higher-education instituteમાં પ્રવેશ મેળવવા માટેની મહત્વપૂર્ણ Entrance Exam છે.



2. COMEDK UGET

2. COMEDK UGET

પૂર્ણ નામ: Consortium of Medical, Engineering and Dental Colleges of Karnataka – Undergraduate Entrance Test
પરીક્ષા આયોજક સંસ્થા: COMEDK

મુખ્ય હેતુ:

COMEDK UGET દ્વારા Karnatakaની વિવિધ participating Engineering collegesમાં B.E./B.Tech.માં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.

મુખ્ય અભ્યાસક્રમ:

- B.E.
- B.Tech.

પાત્રતા:

12મા ધોરણમાં જરૂરી subjects સાથે અભ્યાસ કરેલો હોવો જરૂરી છે. ખાસ કરીને Engineering માટે Physics અને Mathematics મહત્વપૂર્ણ subjects છે. Minimum marks અને અન્ય નિયમો દર વર્ષે official notification પ્રમાણે હોય છે.

પરીક્ષા પદ્ધતિ:

- Computer Based Test
- Multiple Choice Questions
- Physics
- Chemistry
- Mathematics
- સામાન્ય રીતે Negative Marking નથી.

Admission:

COMEDK rankના આધારે Karnatakaની વિવિધ participating private Engineering collegesમાં પ્રવેશ માટે counselling કરવામાં આવે છે. કોણ આપી શકે?

Karnataka ઉપરાંત અન્ય રાજ્યોના વિદ્યાર્થીઓ માટે પણ COMEDK મહત્વપૂર્ણ Engineering entrance option છે.

Career Opportunities:

Computer Science, IT, Electronics, Mechanical, Civil, Electrical અને અન્ય Engineering ક્ષેત્રોમાં અભ્યાસ બાદ વિવિધ career opportunities ઉપલબ્ધ થાય છે.

3. MHT-CET



3. MHT-CET

પૂર્ણ નામ: Maharashtra Common Entrance Test
પરીક્ષા આયોજક: State Common Entrance Test Cell,
Maharashtra

મુખ્ય હેતુ:

MHT-CET દ્વારા Maharashtraની વિવિધ professional collegesમાં પ્રવેશ માટે ઉમેદવારોની પસંદગી કરવામાં આવે છે.

મુખ્ય અભ્યાસક્રમો:

- B.E.
- B.Tech.
- B.Pharm.
- અન્ય સંબંધિત Undergraduate professional courses

Engineering માટે મુખ્ય subjects:

- Physics
- Chemistry
- Mathematics

પરીક્ષા પદ્ધતિ:

- Computer Based Test
- Multiple Choice Questions
- Physics, Chemistry અને Mathematics પર આધારિત પ્રશ્નો

Admission:

MHT-CET score/rankના આધારે Maharashtraની વિવિધ participating collegesમાં admission મળે છે.

મુખ્ય લાભ:

Maharashtraમાં Engineeringનો અભ્યાસ કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ માટે MHT-CET ખૂબ મહત્વપૂર્ણ entrance examination છે.

Career Opportunities:

Computer Engineering, Information Technology, AI & Machine Learning, Electronics, Mechanical, Civil, Electrical, Chemical Engineering વગેરે ક્ષેત્રોમાં આગળ અભ્યાસ અને કારકિર્દીની તકો મળે છે.



4. VITEEE

પૂર્ણ નામ: VIT Engineering Entrance Examination

પરીક્ષા આયોજક સંસ્થા: Vellore Institute of Technology (VIT)

મુખ્ય હેતુ:

VITEEE દ્વારા VITના વિવિધ campusesમાં B.Tech. અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે ઉમેદવારોની પસંદગી કરવામાં આવે છે.

મુખ્ય Campuses:

- VIT Vellore
- VIT Chennai
- VIT-AP
- VIT Bhopal

મુખ્ય અભ્યાસક્રમ:

- B.Tech.

પાત્રતા:

12મા ધોરણમાં જરૂરી subjects સાથે prescribed eligibility criteria પૂર્ણ કરવી જરૂરી છે.

પરીક્ષા પદ્ધતિ:

- Computer Based Test
- Physics
- Chemistry
- Mathematics/Biology
- English
- Aptitude

Admission:

VITEEEમાં પ્રાપ્ત rankના આધારે counselling દ્વારા VITના વિવિધ campuses અને branchesમાં admission આપવામાં આવે છે.

મુખ્ય Engineering Branches:

- Computer Science & Engineering
- Artificial Intelligence
- Data Science
- Electronics & Communication
- Mechanical Engineering
- Civil Engineering
- Electrical Engineering
- Biotechnology વગેરે

Career Opportunities:

Software Engineering, IT, AI, Data Science, Electronics, Core Engineering, Research અને Entrepreneurship જેવા ક્ષેત્રોમાં career opportunities ઉપલબ્ધ છે.

5. WBJEE



5. WBJEE

પૂર્ણ નામ: West Bengal Joint Entrance Examination

પરીક્ષા આયોજક: West Bengal Joint Entrance Examinations Board (WBJEEB)

મુખ્ય હેતુ:

WBJEE દ્વારા West Bengalની વિવિધ participating colleges અને institutesમાં Undergraduate professional coursesમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

મુખ્ય અભ્યાસક્રમો:

- B.E.
- B.Tech.
- B.Pharm.

Engineering માટે મુખ્ય subjects:

- Mathematics
- Physics
- Chemistry

પરીક્ષા પદ્ધતિ:

- Offline / OMR Based Examination
- Multiple Choice Questions

- Physics, Chemistry અને Mathematics

Admission:

WBJEE rankના આધારે West Bengalની વિવિધ participating collegesમાં counselling દ્વારા admission મળે છે.

કોણ માટે ઉપયોગી?

West Bengalમાં Engineering અથવા Pharmacyનો અભ્યાસ કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ માટે WBJEE મહત્વપૂર્ણ entrance exam છે.

Career Opportunities:

Computer Science, IT, Electronics, Mechanical, Civil, Electrical અને અન્ય Engineering ક્ષેત્રોમાં અભ્યાસ કરીને વિવિધ career options મેળવી શકાય છે.



6.SRMJEEE

6.SRMJEEE

પૂર્ણ નામ: SRM Joint Engineering Entrance Examination

પરીક્ષા આયોજક સંસ્થા: SRM Institute of Science and

Technology

મુખ્ય હેતુ:

SRMJEEE દ્વારા SRMના વિવિધ campusesમાં B.Tech. programmesમાં admission માટે વિદ્યાર્થીઓની પસંદગી કરવામાં આવે છે.

મુખ્ય અભ્યાસક્રમ:

- B.Tech.

મુખ્ય Campus:

SRM Kattankulathur (Chennai) સહિત SRMના અન્ય campusesમાં વિવિધ Engineering programmes ઉપલબ્ધ છે.

પાત્રતા:

12મા ધોરણમાં જરૂરી subjects સાથે prescribed eligibility criteria પૂર્ણ કરવી જરૂરી છે.

પરીક્ષા પદ્ધતિ:

- Computer Based / Online Examination
- Physics
- Chemistry

- Mathematics/Biology

- English

- Aptitude

મુખ્ય Engineering Branches:

- Computer Science & Engineering
- Artificial Intelligence
- Data Science
- Electronics & Communication
- Mechanical Engineering
- Civil Engineering
- Electrical Engineering
- Biotechnology વગેરે

Admission:

SRMJEEEમાં પ્રાપ્ત performance/rank અને counselling processના આધારે B.Tech. programmesમાં admission આપવામાં આવે છે.

Career Opportunities:

Software, IT, AI/ML, Data Science, Electronics, Core Engineering, Research અને Entrepreneurship જેવા ક્ષેત્રોમાં career opportunities ઉપલબ્ધ છે.

10

ISI

. ISI Admission Test





. ISI Admission Test

પૂર્ણ નામ: **Indian Statistical Institute Admission Test**
Institute: Indian Statistical Institute (ISI)

મુખ્ય Focus:

ISIની **entrance examination** સામાન્ય **Engineering entrance exam** કરતાં અલગ છે. આ પરીક્ષા ખાસ કરીને **Mathematics, Statistics, Probability, Data** અને **Research**માં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે મહત્વપૂર્ણ છે.

મુખ્ય Undergraduate Programmes:

B.Stat. (Hons.)

Bachelor of Statistics (Honours)

આ અભ્યાસક્રમમાં **Statistics, Mathematics, Probability** અને **Data Analysis** જેવા વિષયોનો મજબૂત આધાર તૈયાર કરવામાં આવે છે.

B.Math. (Hons.)

Bachelor of Mathematics (Honours)

આ અભ્યાસક્રમમાં **Mathematics**ના **theoretical** અને **applied aspects** પર વિશેષ ધ્યાન આપવામાં આવે છે.



પાત્રતા & Admission Process

પાત્રતા:

12મા ધોરણ અથવા equivalent qualification સાથે Mathematicsનો અભ્યાસ કરેલો હોવો જરૂરી છે. ચોક્કસ eligibility criteria દર વર્ષે ISIની official admission notification પ્રમાણે તપાસવી.

Admission Process:

ISIની **admission test** તથા લાગુ પડતી **selection process** દ્વારા ઉમેદવારોની પસંદગી કરવામાં આવે છે. કેટલાક **programmes** માટે **interview** પણ **selection process**નો ભાગ હોઈ શકે છે.

અભ્યાસના મુખ્ય ક્ષેત્રો:

- Mathematics
- Statistics
- Probability
- Data Analysis
- Mathematical Modelling
- Research



Career Opportunities

Career Opportunities:

- Data Scientist
- Data Analyst
- Statistician
- Quantitative Analyst
- Researcher
- AI/ML ક્ષેત્ર
- Finance & Analytics
- Teaching & Academic Research

ખાસ બાબત:

જે વિદ્યાર્થીઓને Mathematics, Statistics, Data અને Researchમાં વિશેષ રસ હોય તેમના માટે ISI એક વિશિષ્ટ અને મજબૂત academic career pathway બની શકે છે.

11:NDA

National Defence Academy

- Indian Army
- Indian Navy
- Indian Air Force



➤ NDA શું છે?

National Defence Academy – ભારતની ત્રણેય Armed Forces માટેની training academy



NDA (National Defence Academy) ભારતની ત્રણેય Armed Forces માટેની પ્રતિષ્ઠિત training academy છે. અહીં પસંદ થયેલા વિદ્યાર્થીઓને Army, Navy અને Air Force માટે officer તરીકેની કારકિર્દી માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે.

NDA દ્વારા કઈ Servicesમાં જઈ શકાય?

01

Indian Army

02

Indian Navy

03

Indian Air Force

➤ NDA Eligibility

NDA માટે અરજી કરવાની પાત્રતા



Education

12th પાસ અથવા appearing વિદ્યાર્થી
NDA માટે અરજી કરી શકે છે.

Army Wing

કોઈપણ streamમાંથી 12th પાસ કરી
શકાય.

Navy & Air Force

12thમાં Physics, Chemistry અને
Mathematics (PCM) જરૂરી હોય છે.

Marital Status

ઉમેદવાર માટે unmarried હોવાની શરત હોય છે.

Age

ઉંમર સામાન્ય રીતે 16½ થી 19½ વર્ષની આસપાસ હોય છે; ચોક્કસ
DOB criteria દરેક notificationમાં આપવામાં આવે છે.

➤ NDA Exam Pattern

UPSC (Union Public Service Commission) દ્વારા NDA & NA Examinationનું આયોજન



Paper 1

Mathematics

120 Questions

300 Marks

2½ Hours

Paper 2

General Ability Test (GAT)

150 Questions

600 Marks

2½ Hours

Total

900

Marks

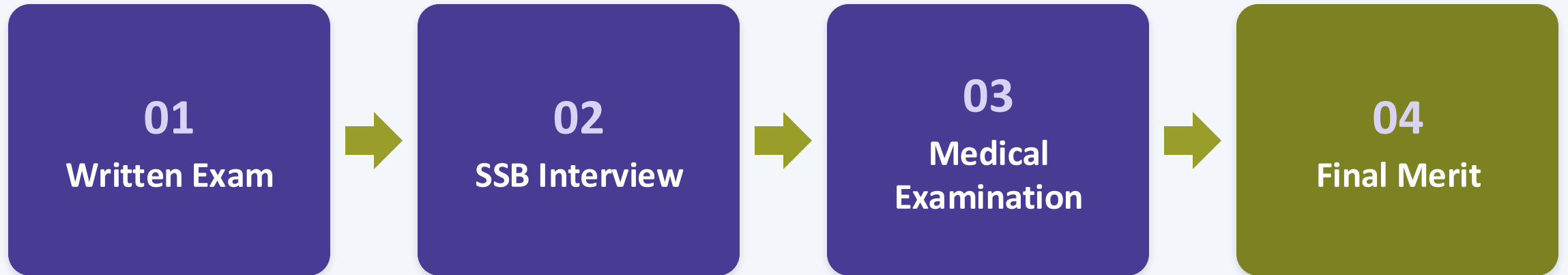
GATમાં મુખ્યત્વે સમાવેશ થાય છે

English • Physics • Chemistry • General Science • History • Geography • Current Affairs

Negative marking પણ હોય છે, તેથી **guessing** કરતી **accuracy** મહત્વપૂર્ણ છે.

➤ NDA Selection Process

NDAની selection માટે written examથી થતી નથી



Written Exam → SSB Interview → Medical Examination → Final Merit

➤ NDAમાં શું થાય છે?

Training અને Career



Training

3 Years

NDA, Khadakwasla, Pune

Selected candidatesને NDA, Khadakwasla, Pune ખાતે ત્રણ વર્ષનું academic + military training મળે છે. ત્યારબાદ respective service academyમાં આગળની training થાય છે.

Career

Commissioned Officer

Armed Forces

Training પૂર્ણ કર્યા પછી ઉમેદવાર Armed Forcesમાં Commissioned Officer તરીકે career શરૂ કરે છે. આગળ જઈને વિવિધ ranks, specialised training અને leadership responsibilitiesની તકો મળે છે.

➤ NDA કેમ પસંદ કરવું?

NDA એવા વિદ્યાર્થીઓ માટે career option છે જેમને:



1

Defence Forcesમાં Officer બનવાની ઈચ્છા હોય

2

Leadership અને discipline ગમે

3

Challenging અને responsible career જોઈએ

4

દેશની સેવા કરવાની ઈચ્છા હોય

5

Academics સાથે physical fitness અને personality developmentમાં રસ હોય

12

Entrance Exams

12th Science પછીની મુખ્ય Entrance Exams

- NEET-UG
- GUJCET
- JEE



➤ 1. NEET-UG

Medical ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ માટેની Entrance Exam



Full Form	National Eligibility cum Entrance Test
કોણ આપી શકે?	12th Science PCB/PCMB વિદ્યાર્થીઓ
મુખ્ય વિષયો	Physics, Chemistry, Biology
કયા કોર્સ માટે?	MBBS, BDS, BAMS, BHMS, BUMS, B.V.Sc. & A.H. વગેરે
Exam Mode	Computer Based Test (CBT)
Conducting Body	NTA
મુખ્ય હેતુ	Medical ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ મેળવવા માટેની મુખ્ય Entrance Exam

➤ 2. GUJCET

Gujarat State Level Entrance Exam



Full Form	Gujarat Common Entrance Test
કોણ આપી શકે?	12th Science વિદ્યાર્થીઓ
મુખ્ય વિષયો	Physics, Chemistry + Mathematics/Biology
કયા કોર્સ માટે?	મુખ્યત્વે B.E. / B.Tech. / Pharmacy / Agriculture
Exam	Gujarat State Level Entrance Exam
Conducting Body	GSEB

➤ 3. JEE

Indiaની Top Engineering Institutesમાં પ્રવેશ માટેની Entrance Exam



Full Form	Joint Entrance Examination
મુખ્ય ભાગ	JEE Main અને JEE Advanced
JEE Main	NITs, IITs અને અન્ય Engineering Institutesમાં Admission માટે
JEE Advanced	IITsમાં Engineering Admission માટે
મુખ્ય વિષયો	Physics, Chemistry, Mathematics
કોણ આપી શકે?	મુખ્યત્વે 12th Science PCM વિદ્યાર્થીઓ
મુખ્ય હેતુ	Indiaની Top Engineering Institutesમાં Admission મેળવવા માટે

➤ 4. JEE Main Paper 2A

B.Arch. (Bachelor of Architecture) મહાદેવેન્ટ્રી Entrance Exam



Full Form	Joint Entrance Examination (Main) – Paper 2A
Conducted By	National Testing Agency (NTA)
Course	B.Arch. (Bachelor of Architecture)
Eligibility	12th / Equivalent Pass or Appearing
મુખ્ય વિષયો	Physics + Mathematics compulsory
Third Subject	Prescribed third subject સાથે જરૂરી eligibility
Admission	NITs, IITs અને અન્ય participating institutes (institute criteria મુજબ)

➤ 5. NATA

National Aptitude Test in Architecture



Full Form	National Aptitude Test in Architecture
Conducted By	Council of Architecture (CoA)
Course	B.Arch. (5 Years)
Eligibility	12th / Equivalent Pass or Appearing
મુખ્ય વિષય	Mathematics compulsory
Criteria	Prescribed eligibility criteria મુજબ required marks/subjects
Test થતી Skills	Drawing & Composition



Career Options After 12th – Course Costing Guide (2026)

Know the Exams | Understand the Costs | Choose Your Future

Right Choice
Bright Future



SCIENCE STREAM (PCM / PCB)

Career / Course	Duration (Years)	Entrance Exam(s) (₹)	Coaching (₹)	Govt. Fee Range (₹)	Private Fee Fee Range (₹)	Total Est. Family Expense (₹)
1. B.E / B.Tech (Engineering)	4	JEE Main (₹1,000) JEE Adv (₹2,500)	1–3 lakh	2–6 lakh	4–12 lakh	4.5–18 lakh
2. B.Sc (General)	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	30k–2 lakh	1.5–5 lakh	2–6.5 lakh
3. B.Sc (Life Sciences)	3	CUET (₹800)	50k–2 lakh	50k–2.5 lakh	2–6 lakh	3–8.5 lakh
4. B.Sc (Computer Science)	3	CUET (₹800)	50k–2 lakh	50k–2.5 lakh	2–6 lakh	3–8.5 lakh
5. MBBS	5.5	NEET (₹1,700)	1.5–4 lakh	2–8 lakh	30–70 lakh	35–90 lakh
6. BDS	5	NEET (₹1,700)	1.5–3 lakh	1–5 lakh	8–25 lakh	12–35 lakh
7. B.Pharm	4	GPAT (₹1,800)	50k–1.5 lakh	50k–3 lakh	2–8 lakh	3–11 lakh
8. B.Sc Nursing	4	NEET (₹1,700)	50k–1.5 lakh	50k–2.5 lakh	1.5–5 lakh	2.5–7.5 lakh
9. BPT (Physiotherapy)	4.5	NEET (₹1,700)	50k–1.5 lakh	75k–3 lakh	2–6 lakh	3.5–9 lakh
10. B.Arch	5	NATA (₹1,800)	50k–2 lakh	1–4 lakh	3–10 lakh	4.5–14 lakh
11. B.Sc (Agriculture)	4	ICAR (₹1,000)	50k–1.5 lakh	60k–3 lakh	2–7 lakh	3.5–10.5 lakh
12. B.V.Sc & A.H. (Veterinary)	5	NEET (₹1,700)	50k–2 lakh	1–4 lakh	3–10 lakh	4.5–16 lakh
13. BCA	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	50k–2 lakh	1.5–6 lakh	3–8.5 lakh
14. B.Sc (Data Science / AI)	3	CUET (₹800)	50k–2 lakh	50k–2.5 lakh	2–7 lakh	3–9.5 lakh



COMMERCE STREAM (Accounts / Business / Economics)

Career / Course	Duration (Years)	Entrance Exam(s) (₹)	Coaching (₹)	Govt. Fee Range (₹)	Private Fee Fee Range (₹)	Total Est. Family Expense (₹)
15. B.Com	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	30k–1.5 lakh	1.5–4 lakh	2.5–6.5 lakh
16. BBA	3	CUET (₹800)	50k–2 lakh	1–3 lakh	3–8 lakh	4–11 lakh
17. BMS	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	1–3 lakh	3–7 lakh	4–10 lakh
18. CA (ICAI)	4–5+	CA Foundation (₹1,500)	1–3 lakh	60k–1.5 lakh	1–3 lakh	2.5–7.5 lakh
19. CMA (ICMAI)	3–4	CMA Foundation (₹1,200)	50k–1.5 lakh	50k–1.5 lakh	1–2.5 lakh	2–5 lakh
20. CS (ICSI)	3–4	CS Foundation (₹1,200)	50k–1.5 lakh	50k–1.5 lakh	1–2.5 lakh	2–5 lakh
21. BBA + LLB (Integrated)	5	CLAT (₹4,000)	1–3 lakh	3–8 lakh	6–12 lakh	9–20 lakh
22. B.Com + LLB (Integrated)	5	CLAT (₹4,000)	1–3 lakh	3–8 lakh	5–12 lakh	8–18 lakh
23. MBA	2	CAT/XAT/MAT (₹2,000–2,500)	1–3 lakh	1–5 lakh	5–20 lakh	7–25 lakh



ARTS / HUMANITIES STREAM (Languages / Social Sciences / Design / Law)

Career / Course	Duration (Years)	Entrance Exam(s) (₹)	Coaching (₹)	Govt. Fee Range (₹)	Private Fee Fee Range (₹)	Total Est. Family Expense (₹)
24. BA (General)	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	30k–1.5 lakh	1.5–4 lakh	2.5–6.5 lakh
25. BA (Mass Comm.)	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	50k–2 lakh	2–6 lakh	3–8.5 lakh
26. BA (Psychology)	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	50k–2 lakh	2–6 lakh	3–8.5 lakh
27. BFA (Fine Arts)	4	NID (₹3,000)	1–3 lakh	1–4 lakh	3–8 lakh	5–14 lakh
28. B.Des (Design)	4	NID (₹3,000)	1–3 lakh	1–4 lakh	4–12 lakh	6–18 lakh
29. B.P.Ed (Physical Edu.)	3	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	50k–2 lakh	1.5–5 lakh	2.5–7.5 lakh
30. LLB (3 years)	3	CLAT (₹4,000)	1–3 lakh	1–5 lakh	3–10 lakh	5–15 lakh
31. BA LLB (5 years)	5	CLAT (₹4,000)	1–3 lakh	3–10 lakh	6–15 lakh	9–22 lakh
32. M.Sc (Social Work)	2	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	50k–1.5 lakh	1.5–4 lakh	2.5–6 lakh
33. M.A (Various)	2	CUET (₹800)	50k–1.5 lakh	30k–1.5 lakh	1.5–4 lakh	2.5–6 lakh
34. NID (Design)	4	NID (₹3,000)	1–3 lakh	1–4 lakh	4–8 lakh	6–15 lakh
35. NIFT (Fashion Design)	4	NIFT (₹3,000)	1–3 lakh	1–4 lakh	8–12 lakh	10–18 lakh
36. IPM (IIM)	5	IPMAT (₹2,000)	2–5 lakh	15–30 lakh	15–30 lakh	20–40 lakh



What Do These Costs Include?

- Govt. fees / private college tuition (as per current 2026 ranges)
- Entrance exam application fees (per exam)
- Coaching / test series (optional but often needed)
- Hostel, mess, books, laptop, travel, personal expenses are extra and can add 40–100% to the total cost, depending on the city and lifestyle.



Key Takeaways

- ✓ Apply early and keep multiple options open.
- ✓ Compare government and private institutions.
- ✓ Understand the total cost (not just tuition fees).
- ✓ Choose a course based on your interest, ability and long-term goals.
- ✓ Consider scholarships, fee waivers and education loans.
- ✓ Plan your financials with your family.



Abbreviations & Exam Fee Guide (2026)

JEE Main – ₹1,000	JEE Adv – ₹2,500
NEET – ₹1,700	NATA – ₹1,800
CUET – ₹800	CLAT – ₹4,000
NID – ₹3,000	NIFT – ₹3,000
CAT – ₹2,000	CMA – ₹1,200
CS – ₹1,200	IPMAT – ₹2,000

(Fees may vary slightly each year)



Affordability Index

₹	Very Affordable	(₹0 – ₹5 lakh total)
₹₹	Affordable	(₹5 – ₹10 lakh)
₹₹₹	Moderate	(₹10 – ₹20 lakh)
₹₹₹₹	Expensive	(₹20 lakh+)



Note: Total cost varies by institution, city, category (General/OBC/SC/ST), course type and lifestyle.

Your Future is not just about choosing a course, it's about choosing the right path for your dreams, abilities and your family's financial well-being.

Plan · Prepare · Achieve



Thank you

